

BETÆNKNING

Afgivet af Familie- og Sundhedsudvalget

vedrørende

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut snarest mulig og senest med virkning fra den 1. oktober 2019 pålægges at gennemføre de ændringer af Selvstyrets bekendtgørelse nr. 1 af 25. januar 2019 om oprettelse og drift af døgninstitutioner for børn som følger af vedlagt bilag 1¹ til dette beslutningsforslag.

(Fremsat af medlem af Inatsisartut Aqqaluaq B. Egede, Inuit Ataqatigiit)

Afgivet til forslagens 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Laura Táunâjik, Siumut, formand
Medlem af Inatsisartut Stine Egede, Inuit Ataqatigiit, næstformand
Medlem af Inatsisartut Karl-Kristian Kruse, Siumut
Medlem af Inatsisartut Nivi Olsen, Demokraterne
Medlem af Inatsisartut Malene Vahl Rasmussen, Demokraterne
Medlem af Inatsisartut Mikivsuk Thomassen, Inuit Ataqatigiit
Medlem af Inatsisartut Aqqa Samuelson, Inuit Ataqatigiit

Udvalget har efter 1. behandlingen den 2. april 2019 i Inatsisartut under FM2019 nærmere gennemgået forslaget.

1. Forslagets indhold og formål

---

¹ Bilag 1

§ 36. Kravet om at løn- og ansættelsesmæssige vilkår for stillinger i det offentlige og de selvejende døgninstitutioner skal være på samme niveau fjernes.

§ 39. Stk. 2, stk. 3, stk. 4 og stk. 5 fjernes.

§ 40. og § 41. stk. 2 ændres således, at regnskabsføring og drift skal følge de sædvanlige praksisser.

§ 45. Ændres i det hele til: Såfremt en selvejende døgninstitution op til flere gange ikke følger de krav der stilles ved godkendelsen, kan Naalakkersuisut ophæve godkendelsen, jf. §32.

Forslaget har til formål at ændre en række konkrete bestemmelser i Selvstyrets bekendtgørelse nr. 1 af 25. januar 2019 om oprettelse og drift af døgninstitutioner for børn. De konkrete ønsker om ændringer fremgår af forslagens bilag 1, gengivet i fodnote 1 i nærværende betænkning.

2. Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Naalakkersuisut kunne med det fremførte i svarnotatet ikke indstille forslaget til vedtagelse. IA støttede ved 1. behandlingen entydigt forslaget, men ville have undersøgt de bagvedliggende årsager til betænkningens udformning nærmere. Med udgangspunkt i, at anbragte børn og unge skal have de bedst mulige hjemlige forhold henviste Siumut forslaget til videre behandling. Demokraterne var åbne for, at Familie- og Sundhedsudvalget undersøgte forholdene omkring bekendtgørelsen nærmere, og gennemførte dialog omkring baggrunden for de seneste ændringer. Partii Naleraq, Atassut, Nunatta Qitornai og Samarbejdspartiet ønskede også, at der skete udvalgsbehandling, således at der blev mulighed for at lytte nærmere til relevante om forholdene og den seneste ændring af bekendtgørelsen.

3. Deputationer

Udvalget holdt den 19. marts 2019 møde med flere medlemmer og repræsentanter fra Isumassortit (Foreningen af selvejende institutioner). Isumassortit ønskede over for udvalget at redegøre for, hvorfor og i hvilket omfang Isumassortit er kritisk over for flere forhold i Selvstyrets bekendtgørelse nr. 1 af 25. januar 2019 om oprettelse og drift af døgninstitutioner for børn.

Som **Bilag 1** til nærværende betænkning er vedlagt en skriftlige redegørelse af 23. april fra Isumassortit til udvalget. Bilag 1 er én af flere henvendelser fra Isumassortit til udvalget omkring forslaget.

4. Udvalgets behandling af forslaget

Udvalget skal indledningsvist bemærke, at Selvstyrets bekendtgørelse nr. 1 af 25. januar 2019 om oprettelse og drift af døgninstitutioner for børn er udarbejdet i medfør af § 32, stk. 4, § 34, stk. 2 og 3 og § 57, stk. 4 og 6 i Inatsisartutlov nr. 20 af 26. juni 2017 om støtte til børn. Udvalget kan endvidere konstatere, at bekendtgørelsen trådte i kraft den 1. februar 2019, og samtidig ophævede og erstattede Selvstyrets bekendtgørelse nr. 19 af 24. november 2017 om oprettelse og drift af døgninstitutioner for børn.

Udvalget holdt den 27. april 2019 møde med Naalakkersuisoq Sundhed, Sociale Anliggender og Justitsområdet med henblik på at modtage en redegørelse for den nærmere baggrund for den seneste ændring af bekendtgørelsen. Udvalget ønskede videre en nærmere redegørelse for høringsprocessen og vurderingen af kritiske høringssvar, herunder fra Isumassortit.

Redegørelse af 24. april 2019 fra Naalakkersuisoq Sundhed, Sociale Anliggender og Justitsområdet som optakt til møde af 27. april 2019 vedlægges som **Bilag 2** til nærværende

betænkning.

Udvalget finder, at det forudgående forløb og den gennemførte høringsproces omkring tilblivelse af Selvstyrets bekendtgørelse nr. 1 af 25. januar 2019 om oprettelse og drift af døgninstitutioner for børn har involveret relevante parter, ligesom udvalget finder, at processen er gennemført med den påkrævede grundighed.

En høringsproces vil ofte afdække forskelligartede interesser i forhold til en given regulering. Dette har ligeledes været tilfældet ved nærværende høringsproces sammenholdt med slutresultatet af høringen, som er Selvstyrets bekendtgørelse nr. 1 af 25. januar 2019 om oprettelse og drift af døgninstitutioner for børn. Udvalget konstaterer, at den nævnte regulering i bekendtgørelsen er udtryk for en balancegang.

Udvalget har noteret sig de 8 tematiserende vurderingsparametre af døgninstitutionernes kvalitet, og finder disse fleksible.

Udvalget er bekendt med indholdet i de foreslåede ændringer fra forslagsstiller i Selvstyrets bekendtgørelse nr. 1 af 25. januar 2019 om oprettelse og drift af døgninstitutioner for børn.

Samlet har udvalget undersøgt forholdene omkring forslaget nærmere, og været i dialog med forskellige parter med modsatrettede synspunkter.

5. Forslagets økonomiske konsekvenser

Det fremgår af § 33, stk. 1 i Forretningsordenen for Inatsisartut, at de økonomiske og administrative konsekvenser ved realiseringen af beslutningsforslag skal beskrives i forslagens begrundelse.

Udvalget har noteret sig, at det i forslaget under afsnittet *Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige* angives:

I forhold til det forberedende arbejder ved lovforslaget skal man regne med tre måneders forberedende arbejde for en A/C fuldmægtig, samt oversættelser og høringer. Alt i alt ca. 200.000 kr.

Udvalget bemærker, at bortset fra, at der ikke er tale om et lovforslag, så vil det forberedende arbejde med en bekendtgørelse henseende til karakteren af de ønskede ændringer umiddelbart kunne holde sig inden for en ramme på et par hundrede tusind kroner, som anført af forslagsstiller.

For så vidt angår de administrative og økonomiske konsekvenser for henholdsvis det private erhvervsliv og for borgerne, så anfører forslagsstiller:

Økonomiske og administrative konsekvenser for det private:

For de selvejende døgninstitutioner må man påregne en højere lønudgift, som følge af de højere lønninger, der ikke længere skal følge de begrænsende lønftaler, der er indgået imellem Naalakkersuisut og relevante fagorganisationer, dette må anses som værende fastholdelsesomkostninger. Men dermed vil rekrutteringsproblematikken og fastholdelsesproblematikken være løst til gavn og glæde for de anbragte børn.

Økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne:

De selvejende døgninstitutioner og relevante fagorganisationer er nødt indgå nødvendige lønftaler, der tilgodeser børnenes tarv, da rapporter fra Inatsisartut Ombudsmand netop påviser, at nogle af de største problemer ved arbejdet med anbragte børn er, at kunne rekruttere og fastholde uddannede personale. Det siger sig selv at lønniveauet, der må påregnes at stige vil have en afsmittende effekt i hele samfundet i hele omsorgssektoren. Hvor meget lønniveauet vil stige kan ikke siges klart herfra. I efterårs samlingen 2018 var der konsensus blandt samtlige partier om højere løn til hele omsorgssektoren.

Udvalget har noteret sig det fremførte, men skal ikke undlade supplerende at anføre, at hvad enten der er tale om selvstyrejede, kommunale eller private døgninstitutioner, så må det anses, at disse i vidt omfang er i konkurrence om de samme medarbejdergrupper. Det kan som følge heraf ikke udelukkes, at forskelle i løn og arbejdsvilkår kan betyde, at den ene type døgninstitution vil tiltrække medarbejdere fra øvrige typer af døgninstitutioner, så der kan komme til at mangle arbejdskraft med de påkrævede kvalifikationer på disse.

6. Udvalgets indstillinger

Et flertal i udvalget bestående af Siumut og Demokraterne skal om forslaget bemærke:

Flertallet mener, at åbenhed og transparens er ekstremt vigtigt i alle forhold i vores samfund. Dette gælder også for de selvejende døgninstitutioner. Den nuværende bekendtgørelse sikrer, at der er åbenhed om, hvordan de selvejende døgninstitutioner bruger deres penge. Det er vigtigt for flertallet, at dette fortsat sikres.

Hvis de i forslaget nævnte paragraffer bliver ændret som foreslået, så vil det betyde, at muligheden for at kontrollere, hvad der bruges på institutionernes drift bliver minimeret. Dette vil være uacceptabelt. Som beslutningstagere bør vi altid tilstræbe så stor en grad af åbenhed og transparens som muligt.

På denne baggrund er flertallet endvidere nødt til at bemærke at risikoen for uhensigtsmæssig brug af offentlige midler vil blive øget, såfremt de nævnte paragraffer bliver ændret som ønsket. Det er flertallets opfattelse, at vi altid skal minimere risikoen herfor.

Ovennævnte udvalgsflertal indstiller på denne baggrund forslaget til forkastelse.

Et mindretal i udvalget bestående af Inuit Ataatigiit skal om forslaget bemærke:

Inuit Ataatigiit vægter højt, at børn får den nødvendige omsorg der grundet omsorgssvigt af deres forældre er blevet anbragt udenfor hjemmet, seksuelt misbrugte og at børn der har behov for særlig omsorg der er blevet anbragt i døgninstitutioner får den bedste omsorg i samfundet. Ligeledes mener vi, at vi bør sikre de selvejende døgninstitutioner fortsat kan fortsætte deres arbejde med børnder har behov for særlig omsorg uden pres fra det offentlige, da det er dem der løfter en stor opgave i samfundet.

Inuit Ataatigiit vil sikre, at de kan drives, uden at der ikke lægges for mange lovgivningsmæssige og administrative forhindringer.

Inuit Ataatigiit accepterer ikke, at de offentlige i alt for høj grad, lovgivningsmæssigt prøver at styre dem.

Vi kan overhovedet ikke forstå at Grønlands Selvstyre i form af bekendtgørelser i høj grad prøver at styre dem ovenfra. Vi mener at de selvejende døgninstitutioner bør have retten til at fortsætte, uden for meget indblanding fra det offentlige, men vi ser gerne at kontrollen er i et relativt normalt niveau.

Loven bør gælde uden at de har negative konsekvenser for klienterne. På baggrund af den nytiltrådte nye lov er vi bange for at nogle døgninstitutioner vil være nødsagede til at lukke og vi har svært ved at forestille hvor man vil anbringe de mange børn, da der allerede står mange på ventelisterne.

Derfor støtter Inuit Ataatigiit, at man ændrer bekendtgørelsen så man så vidt muligt tilvejebringer det centrale i formålet, hvilket er, at man så vidt muligt tilvejebringer at børn, der er anbragt i hjemmene, får det bedste betingelser.

Vi har at gøre med hårdt ramte børn og børn med særlige behov.

Der vil i fremtiden altid være behov for at vi har døgninstitutioner. Inuit Ataatigiit vægter vi at vi ikke skader de selvejende døgninstitutioner fortsat i mange år fremover kan fortsætte deres arbejde, uden at de er nødt til at ty til det offentlige i forbindelse med deres forvaltninger af deres bygninger. De ansatte der har særdeles passende kvalifikationer til at give den fornødne hjælp til de hårdt ramte børn og børn der har behov for særlig omsorg og vi vil ikke skade deres virkede da de løfter en stor opgave i samfundet.

Ovennævnte udvalgsmindretal indstiller på denne baggrund forslaget til vedtagelse.

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

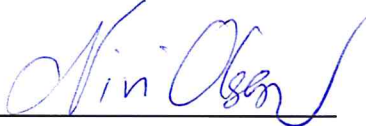
Laura Táunâjik
Formand

Stine Egede
Næstformand

Karl-Kristian Kruse

Nivi Olsen

Malene Vahl Rasmussen

Mikivsuk Thomassen

Aqqa Samuelsen